

Total No. of Printed Pages—8

4 SEM TDC GECOM (CBCS) 404

2026

(May/June)

COMMERCE

(Generic Elective)

Paper : GE-404

(**Indian Economy**)

Full Marks : 80

Pass Marks : 32

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. তলত দিয়াসমূহৰ নিৰ্দেশানুসৰি উত্তৰ দিয়া : 1×8=8

Answer the following as directed :

- (a) মানৱ উন্নয়ন সূচক (HDI) বাৰ্ষিকভাৱে প্ৰকাশ কৰে

The Human Development Index (HDI)
published annually by the

- (i) ৱৰ্ল্ড বেংক (WB)এ

World Bank (WB)

- (ii) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মুদ্রা তহবিল (IMF)এ

International Monetary Fund (IMF)

(2)

(iii) জাতিসংঘ উন্নয়ন কাৰ্যসূচী (UNDP)এ

United Nations Development
Programme (UNDP)

(iv) বৰ্ল্ড ইক'নমিক ফ'ৰাম(WEF)এ

World Economic Forum (WEF)

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(b) ভাৰতত জাতীয় আয়ত কোন খণ্ডই আটাইতকৈ ডাঙৰ
অৰদান আগবঢ়ায় ?

Which sector contributes the largest
share to national income in India?

(i) প্ৰাথমিক খণ্ড

Primary sector

(ii) গৌণ খণ্ড

Secondary sector

(iii) তৃতীয় খণ্ড

Tertiary sector

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

- (c) ভাৰতবৰ্ষৰ অৰ্থনীতিত দেখা দিয়া দুবিধ নিবনুৱা সমস্যাৰ নাম লিখা।

Name two types of unemployment problem in Indian economy.

- (d) ভাৰতত BPL বুলিলে কি বুজা যায় ?

What is meant by below poverty line (BPL) in India?

- (e) তলৰ কোনটো ভূমি সংস্কাৰৰ এটা অংশ নহয় ?

Which of the following is not a component of land reforms?

- (i) মধ্যস্থত্বভোগীৰ বিলোপ

Abolition of intermediaries

- (ii) ভাড়াটীয়া সংস্কাৰ

Tenancy reforms

- (iii) ঔদ্যোগিক সংস্কাৰ

Industrial reforms

- (iv) ভূমিৰ সীমা নিৰ্ধাৰণ

Land ceiling

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(f) আমদানি প্রতিস্থাপন নীতিৰ লক্ষ্য হৈছে

Import substitution aims to

(i) বপ্তানি বৃদ্ধি কৰা

increase exports

(ii) দেশীয় উৎপাদনৰ জৰিয়তে আমদানি হ্ৰাস কৰা

reduce imports by domestic
production

(iii) বিদেশী সহায় বৃদ্ধি কৰা

increase foreign aid

(iv) সেৱা খণ্ড প্ৰসাৰ কৰা

promote services

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(g) LPG ৰ সম্পূৰ্ণ ৰূপ হৈছে

LPG stands for

(i) উদাৰীকৰণ, বেচৰকাৰীকৰণ, বিশ্বায়ন

Liberalization, Privatization, Globalization

(ii) উদাৰীকৰণ, ৰাজহুৱা খণ্ড, বৃদ্ধি

Liberalization, Public sector, Growth

(iii) শ্ৰম, উৎপাদন, বৃদ্ধি

Labour, Production, Growth

(iv) ওপৰৰ এটাও নহয়

None of the above

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

(5)

(h) লেনদেন পৰিশোধৰ সমতা (BoP) এ কি হিচাপ কৰে?

Balance of Payments records

(i) ঘৰুৱা লেনদেন

domestic transactions

(ii) আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় লেনদেন

international transactions

(iii) চৰকাৰী বাজেট

government budget

(iv) কৰ ৰাজহ

tax revenue

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(Choose the correct answer)

2. তলৰ যি কোনো চাৰিটা বিষয়ৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

4×4=16

Write short notes on any *four* of the following :

(a) ভাৰতবৰ্ষত দৰিদ্ৰতাৰ কাৰণসমূহ

Causes of poverty in India

(b) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত বিদেশী পুঁজিৰ ভূমিকা

Role of foreign capital in economic development

(c) ভাৰতৰ ৰাজহুৱা বিতৰণ প্ৰণালী

Public distribution system in India

- (d) মূলধনী হিচাপ ৰূপান্তৰযোগ্যতা
Capital Account convertibility
- (e) অৰ্থনৈতিক উন্নয়নত প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰকসমূহ
Factors affecting economic development

তলত দিয়াবোৰৰ উত্তৰ লিখা (প্ৰতিটো ৫০০ শব্দৰ ভিতৰত) :

Answer the following (**within 500 words** each) :

3. (a) উন্নয়নশীল দেশ হিচাপে ভাৰতীয় অৰ্থনীতিৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ
আলোচনা কৰা আৰু উন্নয়নৰ বাবে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

7+4=11

Discuss the characteristics of Indian economy as a developing country. Suggest the measures for development.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ জাতীয় আয়ৰ গাঁঠনি সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা।
জাতীয় আয় নিম্ন মানৰ হোৱাৰ কাৰণসমূহ কি কি?
জাতীয় আয়ৰ বৃদ্ধিৰ বাবে পৰামৰ্শ আগবঢ়োৱা।

4+4+3=11

Discuss the composition of national income of India. What are the causes of low level of national income? Suggest the measures for improvement.

4. (a) ভাৰতৰ ঔদ্যোগিক উন্নয়নত ৰাজহুৱা খণ্ডৰ ভূমিকা
মূল্যায়ন কৰা আৰু এই খণ্ডৰ উন্নয়নৰ বাবে পৰামৰ্শ
আগবঢ়োৱা।

9+3=12

Evaluate the role of the public sector in India's industrial development. Suggest measures for improvement of this sector.

(7)

অথবা / Or

- (b) ভাৰতৰ কৃষি খণ্ডৰ উন্নয়নত বিকপ প্ৰভাৱ পেলোৱা কাৰকসমূহ আলোচনা কৰা। এই খণ্ডৰ উন্নয়নৰ বাবে পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা। $9+3=12$

Discuss the factors affecting growth of the agricultural sector in India. Suggest the measures for improvement in this sector.

5. (a) মুদ্রা নীতি আৰু ৰাজস্ব নীতি বুলিলে কি বুজা যায়? ভাৰতীয় অৰ্থনীতিত সিহঁতৰ প্ৰভাৱসমূহ আলোচনা কৰা। $3+3+5=11$

What do you mean by monetary and fiscal policies? Discuss their implications on Indian economy.

অথবা / Or

- (b) ভাৰতত ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগসমূহৰ সম্ভাৱনা আৰু সমস্যাসমূহ কি কি? ক্ষুদ্ৰ উদ্যোগসমূহৰ উন্নয়নৰ বাবে পৰামৰ্শসমূহ আগবঢ়োৱা। $3+3+5=11$

What are the problems and prospects of small-scale industries in India? Suggest the measures for improvement of small-scale industries.

6. (a) সেউজ বিপ্লৱৰ লক্ষ্য আৰু উপাদানসমূহ কি আছিল? সেউজ বিপ্লৱৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। $3+3+5=11$

What were the objectives and components of the Green Revolution? Discuss the merits and demerits of the Green Revolution.

অথবা / Or

- (b) ১৯৯১ চনৰ পৰা ভাৰতৰ বৈদেশিক বাণিজ্যৰ গতিবিধি আৰু গঠন সম্পৰ্কে আলোচনা কৰা। 5+6=11

Discuss the direction and composition of foreign trade in India since 1991.

7. (a) বিদেশী প্রত্যক্ষ বিনিয়োগ (FDI) বুলিলে কি বুজা যায়? ভাৰতীয় অর্থনীতিত বিদেশী প্রত্যক্ষ বিনিয়োগৰ সুবিধা আৰু অসুবিধাসমূহ আলোচনা কৰা। 3+4+4=11

What do you mean by Foreign Direct Investment (FDI)? Discuss the merits and demerits of FDI in Indian economy.

অথবা / Or

- (b) বিশ্ব বাণিজ্য সংস্থা (WTO)ৰ লক্ষ্য আৰু কাৰ্যসমূহ কি কি? WTOৰ চুক্তিসমূহে ভাৰতীয় অর্থনীতিত কেনেধৰণৰ প্ৰভাৱ পেলাইছে, আলোচনা কৰা।

3+3+5=11

What are the objectives and functions of WTO? Discuss the implications of agreements of WTO on Indian economy.
